

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЧНИХ ПРІОРИТЕТІВ РОЗВИТКУ БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ

©2024 ЯКОВЕНКО О. С.

УДК 332.14:69.003
JEL: D23; L74; M11

Яковенко О. С. Особливості формування стратегічних пріоритетів розвитку будівельної галузі

У статті розглядаються актуальні тенденції розвитку будівельної галузі, яка є критично важливою для економічного зростання та соціального розвитку, оскільки вона безпосередньо впливає на створення інфраструктури, житлового фонду та економічної активності в країні. За сучасних умов глобалізації, цифровізації та переходу до сталого розвитку виникає необхідність переосмислення підходів до формування стратегічних пріоритетів розвитку галузі, що є особливо актуальним для забезпечення її конкурентоспроможності та стабільності в довгостроковій перспективі. Проблема полягає в необхідності адаптації будівельної галузі до нових економічних, технологічних та екологічних викликів. Незважаючи на існування значного обсягу наукових досліджень, залишається недостатньо дослідженим питання інтеграції інноваційних підходів та міжнародних практик у національні стратегії розвитку будівництва. Проведено аналіз сучасних викликів і тенденцій у будівельній галузі, визначено основні фактори, що впливають на формування стратегічних пріоритетів. Системний аналіз було застосовано для вивчення комплексних взаємозв'язків між різними елементами будівельної галузі, що дозволило виділити основні напрями впливу на стратегічні пріоритети. Розроблено рекомендації щодо адаптації галузі до глобальних змін, а також обґрунтовано необхідність інтеграції інновацій та сталих практик у процес стратегічного планування. Результати дослідження свідчать про необхідність пріоритетного розвитку інноваційних технологій, таких як цифрові рішення та автоматизація, впровадження екологічно чистих технологій і «зеленого» будівництва, а також активізації міжнародного співробітництва для інтеграції вітчизняної будівельної галузі у глобальні ринки. Рекомендовано державним органам влади активізувати підтримку інноваційного розвитку будівельної галузі через сприятливе регуляторне середовище та стимулювання інвестицій в інфраструктурні проекти. Практичне впровадження результатів дослідження сприятиме підвищенню конкурентоспроможності будівельної галузі, а також її сталому розвитку в умовах сучасних глобальних викликів.

Ключові слова: будівельна галузь, стратегічні пріоритети, інноваційні технології, енергоефективність, сталий розвиток, стратегії, конкурентоспроможність.

Рис.: 1. **Бібл.:** 12.

Яковенко Олег Сергійович – аспірант кафедри економіки, підприємництва та туризму, Поліський національний університет (Старий бульвар, 7, Житомир, 10008, Україна)

E-mail: oleh.yakovenkoparker@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0009-0006-2628-3397>

UDC 332.14:69.003
JEL: D23; L74; M11

Yakovenko O. S. The Features of Formation of Strategic Priorities for the Development of the Construction Industry

The article discusses current trends in the development of the construction industry, which is critically important for economic growth and social development, as it directly affects the creation of infrastructure, housing stock, and economic activity in the country. Under the current conditions of globalization, digitalization and transition to sustainable development, there is a need to rethink approaches to the formation of strategic priorities for the development of the industry, which is especially relevant for ensuring its competitiveness and stability in the long term. The problem lies in the need to adapt the construction industry to new economic, technological and environmental challenges. Despite the existence of a significant amount of scientific research, the issue of integrating innovative approaches and international practices into national strategies for the development of construction remains insufficiently studied. An analysis of current challenges and trends in the construction industry is carried out, the main factors influencing the formation of strategic priorities are identified. System analysis was used to study the complex relationships between various elements of the construction industry, which made it possible to allocate the main directions of influence on strategic priorities. Recommendations for adapting the industry to global changes have been developed, as well as the need to integrate innovations and sustainable practices into the strategic planning process has been substantiated. The results of the study indicate the need for priority development of innovative technologies, such as digital solutions and automation, the introduction of environmentally friendly technologies and green construction, as well as the intensification of international cooperation for the integration of the domestic construction industry into global markets. It is recommended that State authorities intensify support for the innovative development of the construction industry through a favorable regulatory environment and stimulation of investment in infrastructure projects. Practical implementation of the results of the study will contribute to increasing the competitiveness of the construction industry, as well as its sustainable development in the face of modern global challenges.

Keywords: construction industry, strategic priorities, innovative technologies, energy efficiency, sustainable development, strategies, competitiveness.

Fig.: 1. **Bibl.:** 12.

Yakovenko Oleh S. – Postgraduate Student of the Department of Economics, Entrepreneurship and Tourism, Polissia National University (7 Staryi Blvd., Zhytomyr, 10008, Ukraine)

E-mail: oleh.yakovenkoparker@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0009-0006-2628-3397>

Будівельна галузь відіграє важливу роль у забезпеченні економічного зростання та розвитку інфраструктури будь-якої країни. З огляду на сучасні виклики, такі як глобалізація, зміни клімату, цифровізація та соціальні зміни, формування стратегічних пріоритетів розвитку будівельної галузі стає важливим завданням для урядів, бізнесу та науковців. Визначення стратегічних напрямків, що враховують як національні інтереси, так і глобальні тенденції, є основою для забезпечення конкурентоспроможності будівельної галузі в довгостроковій перспективі.

Основними стратегічними пріоритетами розвитку будівельної галузі є інноваційний розвиток, впровадження екологічно чистих технологій та інтеграція в міжнародні ринки. Інноваційний розвиток включає використання цифрових технологій, автоматизацію будівельних процесів та впровадження нових матеріалів. Важливою умовою є також розвиток міжнародної співпраці, що дозволить використовувати передовий досвід і технології, а також інтегрувати вітчизняну галузь у глобальні ланцюги вартості.

У сучасних умовах українська будівельна галузь стикається з численними викликами та можливостями, які зумовлені глобальними трендами, економічними змінами та внутрішніми проблемами. Світовий контекст постійно змінюється під впливом глобалізації, цифровізації, кліматичних змін і потреби у сталому розвитку, що вимагають від будівельної галузі України адаптації до нових умов і пошуку оптимальних стратегічних напрямків розвитку.

Однією з ключових проблем є недостатня інтеграція інноваційних технологій, таких як Building Information Modeling (BIM), автоматизація будівельних процесів та впровадження екологічно чистих матеріалів і методів. За даними досліджень, лише близько 15% будівельних компаній в Україні активно використовують цифрові технології у своїй діяльності, що значно нижче середнього європейського показника, який складає близько 30%, що свідчить про відставання галузі в плані технологічної модернізації, а отже, ускладнює її конкурентоспроможність на міжнародному рівні.

Крім того, будівельна галузь України стикається зі значними проблемами у сфері сталого розвитку. Згідно з даними Держстату, на сектор будівництва припадає близько 40% від загальних викидів вуглецю в країні, що є одним із найвищих показників серед країн Європи, що, своєю чергою, вимагає від галузі переорієнтації на енергоефективні рішення та «зелені» технології, що дозволить зменшити негативний екологічний вплив.

Важливою складовою є також інтеграція у глобальні ринки та посилення міжнародної співпраці. В умовах війни та повоєнного відновлення Україні необхідно розвивати міжнародні партнерства для залучення інвестицій і передових технологій. Проте існують суттєві бар'єри, пов'язані з недостатнім рівнем прозорості, складнощами в регуляторному середовищі та відсутністю інституційної підтримки. За даними Світового банку, Україна посідає 64 місце за легкістю ведення бізнесу в будівельному секторі, що є обмежувальним фактором для залучення іноземних інвесторів.

Враховуючи ці виклики, постає проблема розробки та впровадження ефективних стратегічних пріоритетів, які б дозволили українській будівельній галузі не лише подолати внутрішні проблеми, але й скористатися можливостями, що виникають у результаті глобальних змін. Гіпотеза дослідження полягає в тому, що успішне формування стратегічних пріоритетів розвитку будівельної галузі України можливе за умови інтеграції інноваційних технологій, сталого розвитку та активного залучення до міжнародних ринків.

Таким чином, актуальність дослідження полягає в необхідності розробки комплексного підходу до формування стратегічних пріоритетів розвитку будівельної галузі України, який враховував би сучасні світові тренди та специфіку національного ринку, що дозволить забезпечити довгострокову конкурентоспроможність галузі, сприяти економічному зростанню та сталому розвитку країни загалом.

Розглядаючи вітчизняні та зарубіжні наукові праці, можна відзначити кілька основних підходів до формування стратегічних пріоритетів у будівельній галузі. Зокрема, дослідники часто акцентують увагу на інноваціях та цифровізації, які є ключовими драйверами розвитку. Такі автори, як І. Яремчук [1], О. Мельник [2], П. Іванов [3] вказують на важливість інтеграції нових технологій у будівництво для підвищення ефективності та зменшення екологічного впливу.

Проте, незважаючи на досягнення в цій проблематиці, питання розвитку формування стратегічних пріоритетів розвитку будівельної галузі є недостатньо вивченими. Це стає основою для проведення подальших досліджень, спрямованих на вирішення цієї проблеми.

Метою статті є визначення та обґрунтування стратегічних пріоритетів розвитку будівельної галузі з урахуванням глобальних тенденцій, інноваційних технологій та принципів сталого розвитку.

Аналіз глобальних і національних тенденцій, що впливають на розвиток будівельної галузі України, є ключовим для розуміння напрямків її подальшого розвитку та формування ефективних стратегічних пріоритетів. Одним із найважливіших глобальних трендів, що впливає на будівельну галузь, є цифровізація. Впровадження цифрових технологій, таких як Building Information Modeling (BIM), Інтернет речей (IoT) і штучний інтелект, стає все більш важливим для оптимізації будівельних процесів, підвищення їх точності та ефективності, що дозволяють знижувати витрати, підвищувати якість будівництва та зменшувати вплив на навколишнє середовище. Проте в Україні рівень цифровізації будівельної галузі залишається порівняно низьким, що ставить на порядок денний необхідність прискорення впровадження цих технологій для підвищення конкурентоспроможності на міжнародному рівні [4].

Іншим важливим трендом є сталий розвиток, який включає зростаючу увагу до екологічності будівельних процесів та продуктів. Сучасні світові стандарти вимагають від будівельної галузі зменшення викидів парникових газів, підвищення енергоефективності будівель, а також використання екологічно чистих матеріалів. Європейський Союз, який є ключовим економічним партнером України, активно просуває концепцію «зеленого» будівництва, зокрема через ініціативу Green Deal. Україна, прагнучи інтегруватися до європейського ринку, має враховувати ці вимоги, проте впровадження сталих практик у будівництві досі залишається недостатнім, що викликає необхідність активнішої адаптації національних стандартів до міжнародних екологічних вимог.

Ще одним важливим фактором є глобалізація та міжнародна інтеграція. В умовах постійного розвитку міжнародної торгівлі та інвестицій будівельна галузь України повинна прагнути інтеграції у глобальні ланцюги постачання та співпраці з міжнародними партнерами, що включає як залучення іноземних інвестицій у будівельні проекти, так і доступ до передових технологій та ноу-хау. Проте нинішні виклики, такі як війна, політична нестабільність і складне регуляторне середовище, обмежують можливості міжнародної інтеграції. Для подолання цих бар'єрів необхідні зміни в законодавстві, посилення інституційної підтримки та створення прозорого бізнес-клімату [5].

Значним національним трендом є відбудова інфраструктури після воєнних руйнувань, що вимагає масштабних інвестицій та мобілізації будівельних ресурсів. Цей процес передбачає не лише відновлення зруйнованих об'єктів, але й модернізацію та адаптацію інфраструктури до сучасних стандар-

тів безпеки, екології та енергоефективності. У цьому контексті важливо враховувати міжнародний досвід відбудови після конфліктів і криз, зокрема досвід країн, що мали подібні виклики в минулому.

Важливим аспектом є також розвиток людського капіталу в будівельній галузі. Зростання складності будівельних проектів та впровадження нових технологій вимагають висококваліфікованих кадрів. Однак в Україні існує значний дефіцит фахівців, особливо у сфері управління проектами, інновацій та цифрових технологій, що ставить перед освітніми установами та професійними асоціаціями завдання з підвищення рівня підготовки кадрів, адаптації навчальних програм до нових вимог ринку та створення сприятливих умов для постійного підвищення кваліфікації.

Поточний стан будівельної галузі України характеризується складним поєднанням як позитивних тенденцій, так і значних викликів. Серед сильних сторін галузі варто відзначити наявність потужного інфраструктурного потенціалу та значного обсягу людських ресурсів. Протягом останніх років, навіть в умовах складної економічної ситуації, галузь продемонструвала здатність до зростання, що особливо відчутно в секторі житлового будівництва та реконструкції. Велика кількість досвідчених спеціалістів, наявність усталених підприємств і традицій у сфері будівництва є основою для розвитку галузі [6].

З огляду на стан галузі, можна виділити декілька значних можливостей, які можуть сприяти її розвитку. Передусім, війна та необхідність повного відновлення відкривають перспективи для масштабних інфраструктурних проектів, зокрема у відбудові зруйнованих регіонів, що можуть стати каталізатором для модернізації галузі та залучення міжнародних інвесторів. Крім того, зростаюча увага до екологічності та енергоефективності відкриває можливості для розвитку «зеленого» будівництва, що може стати новим напрямком для галузі, сприяючи як внутрішньому розвитку, так і експорту екологічно чистих технологій.

Водночас будівельна галузь України стикається із суттєвими загрозами, які можуть перешкодити її сталому розвитку. Однією з найбільших загроз є макроекономічна нестабільність, що спричинена війною, інфляційними процесами та нестабільною політичною ситуацією, що ускладнює залучення інвестицій і призводить до підвищення вартості будівельних матеріалів та робіт. Крім того, зростання вартості енергоносіїв та матеріалів, а також дефіцит кваліфікованих кадрів, що виїжджають за кордон, створюють додаткові виклики для галузі.

Оцінюючи поточний стан будівельної галузі України, слід також враховувати ризики, пов'язані з нестабільністю ринку та зміною міжнародної ситуації. Відсутність чіткої стратегії розвитку галузі на національному рівні може призвести до втрати конкурентних переваг і можливостей. Залишається важливим питанням інтеграція до міжнародних стандартів і ринків, що вимагатиме суттєвих реформ і зусиль з боку уряду та приватного сектора.

Таким чином, будівельна галузь України знаходиться на перетині значних можливостей і загроз. Її майбутній розвиток залежить від здатності подолати наявні слабкі сторони, використати наявні можливості та мінімізувати загрози. Розробка та впровадження стратегічних пріоритетів, що орієнтуються на інновації, екологічність і міжнародну співпрацю, є ключем до успішного розвитку галузі в умовах сучасних викликів.

Отже, аналіз глобальних і національних тенденцій демонструє необхідність комплексного підходу до розвитку будівельної галузі України. Врахування цифровізації, сталого розвитку, міжнародної інтеграції, відбудови інфраструктури та розвитку людського капіталу дозволить формувати ефективні стратегічні пріоритети, які сприятимуть підвищенню конкурентоспроможності галузі та її стійкому розвитку в умовах сучасних викликів.

Виходячи з наведеного визначення стратегічних пріоритетів розвитку будівельної галузі України є необхідним кроком для забезпечення її стійкого зростання та підвищення конкурентоспроможності. Формування стратегічних пріоритетів розвитку будівельної галузі передбачає врахування низки ключових факторів (рис. 1).

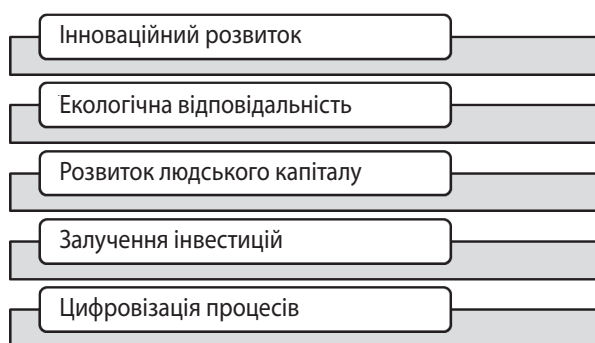

Рис. 1. Ключові фактори формування стратегічних пріоритетів розвитку будівельної галузі

Джерело: авторська розробка.

Один із ключових пріоритетів – *упровадження інноваційних технологій*. Цифровізація будівельних процесів, включно з використанням Building Information Modeling (BIM), автоматизаці-

єю та роботизацією будівельних робіт, є критично важливими для підвищення ефективності та зниження витрат. Впровадження BIM дозволяє значно покращити точність проектування, зменшити кількість помилок і оптимізувати використання ресурсів, що сприяє поліпшенню координації між учасниками проектів і забезпечує краще управління життєвим циклом будівельних об'єктів [7].

Другий пріоритет пов'язаний з *розвитком енергоефективності в будівельній галузі*. Україна має великий потенціал для зниження енергоспоживання в будівлях, що не лише сприятиме економії енергоресурсів, але й зменшить залежність від імпорту енергії. Важливим кроком у цьому напрямку є розробка та впровадження сучасних стандартів енергоефективності, що включають використання теплоізоляційних матеріалів, встановлення енергоефективного обладнання та впровадження систем розумного управління енергоспоживанням. Підтримка держави у вигляді субсидій або податкових стимулів для впровадження енергоефективних технологій може значно прискорити цей процес.

Третій стратегічний пріоритет – *зменшення екологічного впливу будівельної галузі*. Враховуючи значний вклад будівництва у викиди парникових газів та забруднення навколишнього середовища, важливим є впровадження принципів «зеленого» будівництва, яке включає: використання екологічно чистих матеріалів, мінімізацію відходів будівництва, а також впровадження практик відновлюваної енергетики, таких як сонячні панелі або вітрогенератори, в будівельні проекти. Крім того, необхідно розвивати інфраструктуру для переробки будівельних відходів, що дозволить зменшити екологічний слід галузі та сприятиме збереженню природних ресурсів [8; 9].

Четвертий пріоритет стосується *розширення міжнародної співпраці*. Інтеграція української будівельної галузі в глобальні ринки потребує активного залучення іноземних інвестицій, обміну досвідом з міжнародними партнерами та впровадження найкращих світових практик. Участь у міжнародних проектах та співпраця з іноземними компаніями можуть сприяти передачі технологій та підвищенню стандартів якості. Водночас розвиток експортного потенціалу українських будівельних компаній дозволить їм виходити на нові ринки та збільшити конкурентоспроможність на міжнародному рівні.

Ще одним важливим стратегічним пріоритетом є *підвищення кваліфікації кадрів у будівельній галузі*. Сучасні технології та методи будівництва вимагають наявності висококваліфікованих спеціалістів, здатних працювати з інноваційними інструментами та дотримуватись високих стандартів якості та безпеки. Тому необхідно реформувати

систему професійної освіти, адаптувати навчальні програми до нових вимог ринку, а також забезпечити можливості для постійного підвищення кваліфікації працівників через тренінги, курси та стажування [10].

Для успішного впровадження стратегічних пріоритетів розвитку будівельної галузі України необхідно розробити комплексні рекомендації, що охоплюють національний і регіональний рівні. Одним із ключових напрямків є державна підтримка впровадження інноваційних технологій. Держава повинна створити сприятливі умови для інновацій через стимулювання інвестицій у науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи (НДДКР), що можна досягти шляхом запровадження податкових пільг для компаній, які інвестують у розвиток і впровадження нових технологій, а також через створення спеціальних грантових програм для підтримки стартапів та інноваційних проєктів у будівельній галузі.

На регіональному рівні важливо стимулювати розвиток енергоефективності шляхом впровадження місцевих програм з модернізації житлового фонду та громадських будівель. Місцеві органи влади можуть запроваджувати програми часткової компенсації витрат на встановлення енергоефективного обладнання та матеріалів, а також надавати консультаційну підтримку громадянам і підприємствам щодо впровадження таких технологій. Крім того, необхідно активізувати просвітницьку роботу серед населення, щоб підвищити обізнаність щодо важливості енергоефективності та екологічного будівництва [11].

Для зменшення екологічного впливу будівельної галузі на національному рівні варто розробити та затвердити оновлені екологічні стандарти, що відповідатимуть найкращим міжнародним практикам. Держава має запровадити суворіші вимоги щодо використання екологічно чистих матеріалів, управління будівельними відходами та зменшення викидів під час будівельних робіт. Крім того, варто розглянути можливість впровадження системи «зелених» сертифікатів для будівельних об'єктів, які відповідають високим стандартам екологічності.

Розширення міжнародної співпраці також потребує активної державної підтримки. Національні та регіональні органи влади повинні сприяти участі українських компаній у міжнародних виставках, форумах і бізнес-місіях, що допоможе залучити іноземних партнерів та інвесторів. Крім того, необхідно розвивати двосторонні програми обміну досвідом і навчання з країнами, що мають передовий досвід у будівельній галузі, що сприятиме впровадженню сучасних технологій і підвищенню якості будівництва в Україні.

Для забезпечення успішного впровадження цих стратегічних пріоритетів на інституційному рівні необхідно реформувати регуляторне середовище, що включає спрощення дозвільних процедур, зменшення бюрократичних бар'єрів і підвищення прозорості процесів у будівельній галузі. Держава має забезпечити ефективну боротьбу з корупцією, створюючи умови для чесної конкуренції та рівного доступу до державних контрактів. Окрім цього, важливим є посилення контролю за дотриманням будівельних норм і стандартів, що дозволить підвищити якість та безпеку будівельних об'єктів [12].

Таким чином, реалізація стратегічних пріоритетів розвитку будівельної галузі України вимагає комплексного підходу, що охоплює різні рівні управління та передбачає тісну взаємодію між державою, бізнесом і громадськістю. Лише через впровадження узгоджених заходів державної підтримки, регуляторних ініціатив та інституційних змін можна забезпечити стійкий розвиток галузі та підвищення її конкурентоспроможності в умовах сучасних викликів.

ВИСНОВКИ

Узагальнюючи все вищенаведене, можна зробити висновок, що будівельна галузь України відіграє ключову роль у національній економіці, особливо в умовах сучасних викликів, пов'язаних з необхідністю повоєнного відновлення та інтеграції до глобальних ринків. Визначення стратегічних пріоритетів, зокрема впровадження інноваційних технологій, розвиток енергоефективності, зменшення екологічного впливу та розширення міжнародної співпраці, є критично важливим для забезпечення сталого розвитку галузі. Використання цих пріоритетів дозволить підвищити конкурентоспроможність українських будівельних підприємств, залучити інвестиції та сприяти економічному зростанню країни. ■

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Яремчук І. Я. Аналіз стратегічних напрямків розвитку будівельних компаній. *Науковий вісник Львівського університету*. 2018. Т. 22. № 2. С. 34–45.
2. Мельник О. В. Стратегічне управління в будівництві: проблеми і перспективи. *Економіка і організація будівельного виробництва*. 2016. Т. 21. № 1. С. 76–88.
3. Іванов П. С. Особливості стратегічного управління будівельними підприємствами. *Фінансове управління управління*. 2014. Т. 37. № 2. С. 92–105.
4. Ofori G. Developing the Construction Industry in Developing Countries. *Construction Management and Economics*. 2008. Vol. 26. Iss. 5. P. 413–419.

5. Zou P. X. W., Zhao X. The Role of Strategic Management in Construction: A Review of the Literature. *International Journal of Project Management*. 2007. Vol. 25. Iss. 2. P. 123–137.
6. Kumaraswamy M. M., Anvuur A. Construction Business Management: A Strategic Perspective. *International Journal of Construction Management*. 2010. Vol. 10. Iss. 1. P. 45–60.
7. Love P. E. D., Irani Z. A project management quality cost information system for the construction industry. *Information & Management*. 2003. Vol. 40. Iss. 7. P. 649–661.
DOI: [https://doi.org/10.1016/S0378-7206\(02\)00094-0](https://doi.org/10.1016/S0378-7206(02)00094-0)
8. Elazouni A., Elzomor H. Strategic Management and Competitiveness in the Construction Industry. *Journal of Construction Engineering and Management*. 2015. Vol. 141. Iss. 5. Art. 04015015.
9. Akintoye A., Main J. Collaborative Relationships in Construction: The UK Contractors' Perception. *Engineering, Construction and Architectural Management*. 2007. Vol. 14. No. 6. P. 597-617.
DOI: <https://doi.org/10.1108/09699980710829049>
10. Hillebrandt P. M. Economic Theory and the Construction Industry. Macmillan Press, 2000. 200 p.
11. Bresnen M., Marshall N. Building partnerships: case studies of client–contractor collaboration in the UK construction industry. *Construction Management and Economics*. 2000. Vol. 18. Iss. 3. P. 819–832.
12. Osei-Kyei R., Chan A. P. C. Review of the Management of Construction Projects in Developing Countries. *International Journal of Project Management*. 2017. Vol. 35. Iss. 7. P. 1274–1285.

REFERENCES

- Akintoye, A., and Main, J. "Collaborative Relationships in Construction: The UK Contractors' Perception". *Engineering, Construction and Architectural Management*, vol. 14, no. 6 (2007): 597-617.
DOI: <https://doi.org/10.1108/09699980710829049>
- Bresnen, M., and Marshall, N. "Building partnerships: case studies of client-contractor collaboration in the UK construction industry". *Construction Management and Economics*, vol. 18, no. 3 (2000): 819-832.
- Elazouni, A., and Elzomor, H. "Strategic Management and Competitiveness in the Construction Industry".

- Journal of Construction Engineering and Management*, art. 04015015, vol. 141, no. 5 (2015).
- Hillebrandt, P. M. *Economic Theory and the Construction Industry*. Macmillan Press, 2000.
- Ivanov, P. S. "Osoblyvosti stratehichnoho upravlinnia budivelnymy pidpriemstvamy" [Features of Strategic Management of Construction Enterprises]. *Finansovi pytannia upravlinnia*, vol. 37, no. 2 (2014): 92-105.
- Kumaraswamy, M. M., and Anvuur, A. "Construction Business Management: A Strategic Perspective". *International Journal of Construction Management*, vol. 10, no. 1 (2010): 45-60.
- Love, P. E. D., and Irani, Z. "A project management quality cost information system for the construction industry". *Information & Management*, vol. 40, no. 7 (2003): 649-661.
DOI: [https://doi.org/10.1016/S0378-7206\(02\)00094-0](https://doi.org/10.1016/S0378-7206(02)00094-0)
- Melnyk, O. V. "Stratehichne upravlinnia v budivnytstvi: problemy i perspektyvy" [Strategic Management in Construction: Problems and Prospects]. *Ekonomika i orhanizatsiia budivelnoho vyrobnytstva*, vol. 21, no. 1 (2016): 76-88.
- Ofori, G. "Developing the Construction Industry in Developing Countries". *Construction Management and Economics*, vol. 26, no. 5 (2008): 413-419.
- Osei-Kyei, R., and Chan, A. P. C. "Review of the Management of Construction Projects in Developing Countries". *International Journal of Project Management*, vol. 35, no. 7 (2017): 1274-1285.
- Yaremchuk, I. Ya. "Analiz stratehichnykh napriamkiv rozvytku budivelnykh kompanii" [Analysis of Strategic Directions of Development of Construction Companies]. *Naukovyi visnyk Lvivskoho universytetu*, vol. 22, no. 2 (2018): 34-45.
- Zou, P. X. W., and Zhao, X. "The Role of Strategic Management in Construction: A Review of the Literature". *International Journal of Project Management*, vol. 25, no. 2 (2007): 123-137.

Науковий керівник – Плотнікова М. Ф.,
кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки, підприємництва та туризму, Поліський національний університет (Житомир)